

Határon átnyúló mobilitás és önkéntes szerepvállalás

Erasmus+, Európai Szolidaritási Testület, ESZA+ – job shadowing, szakmai gyakorlatok, tanulószerveződéses mobilitás és önkéntes szolgálat Ausztria és Magyarország között

Semmi sem bontja le olyan hatékonyan a határokat, mint az emberek közvetlen cseréje: munkatársak, akik egy partnerszervezetnél szereznek betekintést, tanulók, akik a szomszéd országban töltik szakmai gyakorlatukat, önkéntesek, akik a határ túloldalán támogatnak egy közösséget. Ez az információs lap bemutatja a legfontosabb eszközöket, működésüket és az akkreditáció előnyeit – gyakorlati példákkal és a megfelelő osztrák és magyar kapcsolattartó pontokkal. Célcsoportja: egyesületek, szociális szervezetek, egyházi fenntartók, önkormányzatok, iskolák és képzőhelyek a Com(p)AGE környezetében.

A · Erasmus+ mobilitás (1. pályázati kategória): munkatársak és tanulók

Az Erasmus+ a köznevelés, a szakképzés (VET), a felnőttoktatás és az ifjúság területén támogat tanulási célú mobilitást. Az idősgondozásban és a szociális gazdaságban működő szervezetek számára többnyire a felnőttoktatás (munkatársak és tanulók) vagy a szakképzés (tanulók, ápolási és szociális szakmák) a megfelelő szektor.

Job shadowing és munkatársi mobilitás

Munkatársak és önkéntesek 2–60 napig hospitálnak egy külföldi fogadó intézménynél, kurzusokon és képzéseken vesznek részt, vagy oktatási/képzési feladatot látnak el. Támogatás: utazási költségek (zöld utazási kiegészítéssel), egyéni támogatás (napidíjak) és szervezési átalány. Gyakorlati szabály: a job shadowinghoz világosan megnevezett mentor szükséges – mentoronként egyszerre legfeljebb két fő hospitálhat.

Tanulók és szakmai gyakorlatok (szakképzés / VET)

A szakképzésben tanulók – az ápolási, szociális, konyhai vagy adminisztratív szakmákban tanulószerveződéssel rendelkezők is – 10 naptól 3 hónapig terjedő külföldi gyakorlatot végezhetnek; az ErasmusPro keretében 3–12 hónapos hosszú távú tartózkodás is lehetséges. A támogatást a képzőhely vagy az iskola igényli; a tanulmányi megállapodás (Learning Agreement), a biztosítás és az elismerés (Europass) a csomag része. A kevesebb lehetőséggel rendelkező résztvevők kiegészítő támogatást kapnak.

Felnőttoktatás: a tanulók is utazhatnak

A munkatársak mellett felnőtt tanulók – például önkéntesek vagy képzési programok résztvevői, elsősorban kevesebb lehetőséggel rendelkezők – egyénileg vagy csoportosan is meglátogathatnak egy partnerszervezetet. Így támogatottak pl. generációkat összekötő találkozások vagy önkéntesek cserélátogatásai a Com(p)AGE-hálózatban.

Ifjúsági cserék és ifjúságsegítői mobilitás

Az ifjúsági cserék (13–30 év) és az ifjúságsegítői mobilitása egészíti ki a palettát – például burgenlandi és vasi fiatalok közös projektjeihez az idős kori magány ellen.

B · Európai Szolidaritási Testület (ESC): önkéntes szolgálat

Önkéntesség a szomszéd országban

18–30 éves fiatalok 2–12 hónapig (csapatban, illetve kevesebb lehetőséggel rendelkezők esetén 2 héttől 2 hónapig) végeznek közhasznú tevékenységet – például szociális központokban, látogatószolgálatokban vagy közösségi munkában. Az EU fedezi a szállást, az étkezést, a zsebpénzt, az utazást, a biztosítást és a nyelvi támogatást. Szervezeti feltétel: a fogadó és/vagy támogató szervezetnek Quality Label (minőségi védjegy) szükséges – a nemzeti irodánál folyamatosan igényelhető.

Szolidaritási projektek

Legalább öt fiatalból álló csoportok helyi szolidaritási projekteket valósítanak meg (2–12 hónap) – alacsony küszöbű belépő, amely határ menti témákat, például szomszédsági segítséget és generációk találkozását is felkarolhatja.

C · ESZA+ és további források

Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+ / ESF+)

Az ESZA+ a képzést, a munkaerőpiaci integrációt és a társadalmi befogadást támogatja – nemzeti, illetve regionális programokon keresztül: Ausztriában az „ESF+ Beschäftigung Österreich 2021–2027” program, Magyarországon elsősorban a GINOP Plusz és az EFOP Plusz programok keretében (felhívások: palyazat.gov.hu). A szociális szféra fenntartói számára a munkatársak képzéséhez, az önkéntes-koordinációhoz és a befogadási projektekhez releváns – a mobilitás itt építőelem, nem fő cél.

ALMA – Aim, Learn, Master, Achieve

ESZA+ finanszírozású kezdeményezés a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (18–29, NEET) számára: kísért, 2–6 hónapos külföldi tartózkodás egy fogadó szervezetnél, elő- és utókészítéssel. A fenntartók küldő vagy fogadó szervezetként vehetnek részt – lehetőség hátrányos helyzetű fiatalok határon átnyúló tapasztalatszerzésére.

EURES – határon átnyúló munkaközvetítés

A foglalkoztatási szolgálatok európai hálózata (AT: AMS, HU: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat) állásokról, gyakorlatokról és tanulóhelyekről ad tanácsot a szomszéd országban, és segíti az ingázókat.

Így működik az Erasmus-akkreditáció - lépésről lépésre

Az akkreditáció (KA120 a köznevelés, a szakképzés és a felnőttoktatás területén; KA150 az ifjúsági területen) az Erasmus+ „tagsági kártyája”: egyszer megszerezve 2027-ig egyszerűsített, tervezhető hozzáférést biztosít az éves mobilitási keretekhez.

1. Szektor kiválasztása: felnőttoktatás, szakképzés, köznevelés vagy ifjúság – a szervezet célcsoportja és küldetése szerint.
2. Erasmus-terv elkészítése: célok, tervezett tevékenységek (job shadowing, kurzusok, gyakorlatok), várt hatás és minőségi standardok leírása.
3. Pályázat benyújtása a nemzeti irodához: Tempus Közalapítvány (HU), illetve OeAD (AT); a határidő általában évente októberben.
4. Elnyerés után: éves forráslelővétel (KA121/KA151) erősen egyszerűsített űrlappal, jellemzően februári határidővel – új teljes pályázat nélkül.
5. Alternatíva kezdőknek: rövid futamidejű projektek (KA122) akkreditáció nélkül – legfeljebb 30 résztvevő, 6–18 hónapos futamidő, 5 év alatt max. 3 projekt; ideális a kipróbáláshoz.
6. ESC önkéntes szolgálathoz: akkreditáció helyett a Quality Label igénylése – folyamatosan lehetséges. Konzorcium is lehetséges: egy akkreditált koordináló szervezet (pl. ernyőszervezet vagy egyházmegye) több tagszervezet mobilitásait fogja össze – így pályázati tapasztalat nélküli kis egyesületek is részesülhetnek.

Három példa az osztrák-magyar kontextusból

Job shadowing Stájerország → Szombathely: Egy stájer szociális egyesület önkéntes-koordinátora egy hetet hospitál egy szombathelyi partnerszervezetnél (felnőttoktatás, KA122 vagy akkreditáció), megismeri a szomszédsági segítség modelljét, és megszervezi a viszontlátogatást – pontosan az a formátum, amelyet a Com(p)AGE fenntarthatósági stratégiája is előírányoz.

Tanulói gyakorlat Vas → Graz: Két Vas vármegyei tanuló (ápolási asszisztens és konyhai szakma) négyhetes gyakorlatot tölt egy grazi időotthonban (szakképzés); az ErasmusPro hosszabb tartózkodást is lehetővé tette. A tanulási eredményeket az Europass dokumentálja.

ESC-önkéntesség Burgenland ↔ Vas: Egy 24 éves fiatal hat hónapon át segíti egy Vas vármegyei közösségi központ idős kori magány elleni programjait; a fogadó szervezet Quality Labellel rendelkezik, az EU finanszírozza a szállást, a zsebpénzt és a nyelvtanfolyamot.

További hasznos linkek - Ausztria és Magyarország

Erasmus+ és ESC nemzeti irodák

- Tempus Közalapítvány – magyar nemzeti iroda: <https://erasmusplusz.hu>
- OeAD – osztrák nemzeti iroda: <https://erasmusplus.at>
- Erasmus+ programútmutató és portál: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu>

Önkéntesség és ifjúság

- Európai Szolidaritási Testület (Quality Labellel): https://youth.europa.eu/solidarity_en
- SALTO / Otlas – partnerkeresés az ifjúsági területen:
<https://www.salto-youth.net/tools/otlas-partner-finding/>

ESZA+, ALMA és munka

- Magyarország: Széchenyi Terv Plusz / felhívások: <https://www.palyazat.gov.hu>
- ESF+ Ausztria: <https://www.esf.at>

→ ALMA (Európai Bizottság): <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/en/alma>

→ EURES – állások és gyakorlatok Európában: <https://eures.europa.eu>

Elismerés és minőség

→ Europass: <https://europass.europa.eu>

→ EPALE – a felnőttkori tanulás platformja: <https://epale.ec.europa.eu>

Minden adat, arány és határidő indikatív. Kizárólag az Erasmus+ programútmutató, a felhívási dokumentumok, valamint a nemzeti irodák (Tempus Közalapítvány, OeAD), illetve az ESZA+ irányító hatóságok tájékoztatása az irányadó. Állapot: 2026. augusztus. Ez az információs lap a Com(p)AGE platform anyaggyűjteményének része; a Com(p)AGE projektet az Interreg Ausztria-Magyarország program keretében az Európai Unió társfinanszírozza.